

ISBN: 978-975-2482-54-8

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 18

Tarih

Editör

Cihan Aldık

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Sezai Saraç

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Nisan 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

İhlas Gazetecilik A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 12227

Merkez Mah. 29 Ekim Cad.

İhlas Plaza No: 11 A/41

Yenibosna Bahçelievler / İstanbul

Tel: 212.454 37 11

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e
İktidar Oyunu

AVNİ ÖZGÜREL

KETEBE

Avni Özgürel

1948 senesinde Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini tamamladıktan sonra Ankara'da *Ulus* gazetesinde gazetecilik mesleğine başlamış, aynı zamanda İktisadî ve Ticari İlimler Akademisi Ekonomi-Maliye Bölümü'nde yüksek öğrenimini tamamlamıştır.

Bu süreçte *Milliyet*, *Akşam*, *Yeni İstanbul*, *Ayrıntılı Haber* gazetelerinde ve *Yankı* dergisinde gazetecilik mesleğini sürdürdü. 1981 senesinde TRT için Bulgaristan Türklerinin içinde bulunduğu durumu yansıtan ilk film senaryosu olan BELENE'yi kaleme almıştır. Bu dizi filmin gördüğü ilgi dolayısıyla başkaca senaryo ve belgesel film metinleri de kaleme alan Özgürel, Gelişim Yayınları bünyesinde devam eden gazetecilik hayatını daha sonra *Sabah* gazetesinde ve ardından *Radikal* gazetesinde özel haber müdürlüğü, Doğan Yayın Grubu bünyesinde *Yeni Ufuk* gazetesi Genel Yayın Yönetmenliği yaparak sürdürmüştür.

İşaret Taşları, *Din ve Cumhuriyet*, *Osmanlı'ya Hasret Topraklar*, *Ayrılıkçı Hareketler* adlı kitapları yayımlanmış olan Özgürel, belgesel/dramatik film yazarlığını da sürdürmektedir. Gerek TRT gerekse Kültür Bakanlığı tarafından desteklenen pek çok belgesel filmin yanı sıra, *Zincirbozan* ve *Büyük Oyun* adlı sinema filmlerinin senaryo yazarlığını yaptı. Halen *Yeni Birlik* gazetesinin imtiyaz sahibidir.

İçindekiler

Önsöz	11
-------------	----

Birinci Bölüm

İlk İsyandan Vak'a-i Hayriye'ye	17
İlk İsyân.....	18
Şehzade Demek Parti Demekti.....	19
Osmanlı Askeri Bürokrasisi	20
Neden Cem Değil de Bayezid?	22
Enderun Neyin Karşılığı?	22
Oğullar da Ayaklanır.....	24
Kanuni Adil Oldu mu?	29
Savaş Meydanı Görmeyen Padişah.....	37
Kardeş Katli Son Bulsun Denmişti Ama	38
IV. Murad'ın Dehşet Siyaseti	42
Kadızedeler Hareketi.....	43
Sultan İbrahim ve Sonrası	48

Çok Şükür Yenildik!	49
İstanbul Korkusu	52
Lale Devri	57
I. Mahmud Ölmeden mi Gömüldü?	59
Boşa Geçen Yıllardan Sonra III. Selim	62
Paçalardan Akan Riya	65
Sened-i İttifak İlk Anayasa mı?	67
Sened-i İttifak'ın Metni	67
Vak'a-i Hayriye	72
Devşirme Aristokrasisi	74

İkinci Bölüm

Değişim Kaynakları	77
Devlet Yönetiminde Tasavvuf ve Tarikatların Etkinliği	81
Tek Yol Değişim	88
Tanzimat	89
Türklük	93
Cumhuriyet mi?	96
Tanzimat Fermanı Metni	98

Üçüncü Bölüm

İbrenin Önlenemeyen Düşüşü	103
Avrupalılık Meselesi	106
İlk Çerçeve Belgesi: Paris Antlaşması	107
Abdülaziz'le Yeni Dönem	111
Sultan Avrupa'da	113
Şuray-ı Devlet	115
Midhat Paşa	118
Dışardan Bir Değerlendirme	121

Tenzil-i Faiz Rezaleti	125
İlk “1 Numara” Midhat Paşa’ydı.....	129
Ve Darbe	134
V. Murad’ın Hal’i.....	136

Dördüncü Bölüm

İttihad ve Terakki’ye Giden Yol	141
İngiliz Planı mı?	145
İttihad Terakki	146
Suikast-Tedhiş.....	147
İttihad Terakki ve Basın.....	149
Prens Sabahaddin	152
Darbe Soruşturması.....	160
Tetikçilik.....	164
31 Mart.....	166
Düyûn-u Umûmiye.....	168
Sarıkamış.....	172
Bir Hilal Uğruna	175

Beşinci Bölüm

Bilinmezleriyle Teşkilat-ı Mahsusa	179
Necip Fazıl’ın Şeyhine Teşkilat’tan Teşekkür	196
Nurşin Şeyhleri Milis Teşkilatı Kurdular.....	197
Atatürk, Şeyh Senusî’yi Övüyordu.....	201

Altıncı Bölüm

Milli Mücadele ve Sonrası	203
İşgal mi Önemli İsyan mı?.....	204
‘Ben Hep Bunlarla Uğraştım’	205

Hayatımın Hatası.....	209
İzmir Suikastı.....	210
Muhalefet.....	214
3 Farklı Kemalizm ve Faşist Dikta Hevesi.....	217
Bağlumlu Köylünün Hikâyesi.....	221
Millî Şef Dönemi.....	223
Dörtlü Takrir.....	225
Baskın Seçim.....	231
CHP İktidarı Devrediyor.....	232

Yedinci Bölüm

27 Mayıs'la Başlayan Darbeler.....	235
Darbe Kelimesi.....	235
NATO.....	238
Ekonomik Kriz Kapıda.....	241
Cuntanın Kuruluşu.....	247
Üniversite Devrede.....	251
ABD Siyaseti.....	253
555 K.....	254
Şartlar Tamam Olunca.....	256
Hayat Kaygısı ve Devlet Saygısı.....	259
Darbe Geliyor.....	261
...ve Darbe.....	263
Başta Kim Var?.....	265
Darbeciler Bölünüyor.....	269
Kalmak mı Gitmek mi?.....	270
147'ler.....	271
Yassıada.....	272
Sivilleşme Lafta.....	274

Herkesin Darbesi Kendine	275
Mağduriyetin Dili.....	279
27 Mayıs'ı Eleştirmek Suç.....	283
Sürekli Darbe.....	286
Türkiye'nin Düzeni	290
Darbe Yok Muhtıra.....	292
Cuntalar Savaşı.....	295
Ne Oldu Şimdi?.....	299
12 Eylül'e Giderken.....	304
ABD Baskısı	309
MC Yılları	311
Şiddet ve Darbeye Giden Yol.....	314
ABD Devrede.....	317
12 Eylül.....	320
Özal Sahnede.....	323
Washington İster de Ne Yapılmaz?	325
Asker Huzursuz.....	327
Çekiç Güç	329
Necmettin Erbakan Faktörü	331
28 Şubat.....	336
27 Mayıs Hutbesi	338
28 Şubatçılar 27 Mayısçıydı	339
Son Söz	340
İndeks.....	341